Regionale Sociale Dienst
KROMME RIJN HEUVELRUG

1e nota begrotingswijziging RDWI 2026

Versie: 1.0

Meer voor elkaar.

Voorwoord

Samen werken aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Dat is waar de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI) zich elke dag voor inzet. Wij geloven in de kracht van mensen en zetten de inwoner centraal in alles wat we doen. Vanuit vertrouwen, met oog voor maatwerk en in een zorgvuldige balans tussen rechtmatigheid en doelmatigheid, ondersteunen wij onze inwoners. Meer voor elkaar. Onze kernwaarden – vertrouwen, samenwerking en betrokkenheid – geven richting aan de manier waarop wij werken. Dat doen we niet alleen. Samen met gemeenten, partners en organisaties in het sociaal domein bundelen we onze kennis en ervaring. Zo komen we tot oplossingen die aansluiten bij wat inwoners nodig hebben.

De komende jaren staan in het teken van verandering. De Participatiewet in balans, nieuwe wetsvoorstellen rond proactieve dienstverlening en handhaving, en de intensieve samenwerking met partners zoals Biga Groep en lokale en regionale werkgevers vragen om flexibiliteit en vernieuwing. Op onderdelen loopt de RDWI al vooruit op deze ontwikkelingen. Tegelijkertijd brengen deze veranderingen nieuwe opgaven met zich mee voor onze dienstverlening, onze organisatie en onze medewerkers. Dat vraagt om zorgvuldige afstemming van processen, heldere communicatie en goed overleg met onze vijf gemeenten.

Tegelijkertijd hebben gemeenten te maken met financiële uitdagingen en spelen politieke keuzes op landelijk en lokaal niveau een belangrijke rol. Deze nota is daarom opgesteld met oog voor die dynamiek en vanuit het besef dat alertheid en wendbaarheid nodig blijven. Wat blijft, is onze gezamenlijke ambitie: meer voor elkaar krijgen voor onze inwoners. Daarom blijven we in gesprek met gemeenten, partners en inwoners, zodat we ook in een veranderende omgeving samen koers kunnen houden.

Samen met de gemeenten werken we verder aan de doorontwikkeling van de Planning & Control-cyclus en bouwen we stap voor stap aan een betrouwbare en financieel voorspelbare RDWI. De prognoses zijn opnieuw berekend op basis van de meest recente inzichten, waaronder de realisatie over 2025. Daarmee leggen we een solide basis om ook in de komende jaren te blijven bouwen aan een toekomstbestendige RDWI.

Zeist, 11 juni 2026

Namens het dagelijks bestuur van de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug,

W.J. (Walter) van Dijk,
voorzitter

R.B. (Bernice) Ruiter,
directeur

Inhoudsopgave

VOORWOORD 2
1. Inleiding 4
2. Toelichting afwijkingen 5
3. Totaaloverzicht financiën 11
4. Risicoparagraaf 11
BIJLAGEN 12
Bijlage 1 Toelichting op verwacht resultaat BUIG 12
Bijlage 3 Specificatie verwachte baten en lasten programmabudget Werk en inkomen. 16
Bijlage 4 Specificatie apparaatskosten 18

1. Inleiding

De 1e nota begrotingswijziging RDWI 2026 geeft inzicht in de financiële afwijkingen ten opzichte van de primaire begroting 2026, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 september 2025. De afwijkingen zijn gebaseerd op de realisatie over 2025, de realisatie tot en met april 2026 en de verwachtingen voor de resterende maanden van 2026. De beleidsmatige verantwoording vindt plaats in de 1e going concernrapportage. Daarin wordt ook gerapporteerd over de dienstverlening aan inwoners en de ontwikkeling van de organisatie.

Samenvatting van de afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de prognose in deze 1e nota wordt verwacht dat 2026 wordt afgesloten met een nadeel van ruim € 7,2 miljoen op de bijdragen van gemeenten. Deze aanvullende bijdrage is nodig om overschrijdingen op diverse kerntaken op te vangen. Bij vrijwel alle deelprogramma's is sprake van een stijging, vooral als gevolg van autonome ontwikkelingen. Net als in voorgaande jaren hangen de afwijkingen samen met landelijke regelgeving, waaronder de uitvoering van de regeling opvang ontheemden Oekraïne, de inning van de eigen bijdrage van Oekraïners en de regeling voor de alleenverdienersproblematiek. Daarnaast wordt in 2026 samen met Biga Groep gestart met het programma ZOU Werkt. Ook dit project wordt door gemeenten gefinancierd. Na mutatie van reserves wordt op de apparaatskosten een overschot van € 15.848 verwacht.

Resultaat gemeenten op gebundelde uitkering Participatiewet

Naar verwachting bedraagt het resultaat voor gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet (BUIG) circa € 200.000 negatief. Dit betreft het verschil tussen de rijksbijdrage die gemeenten ontvangen en de kosten van de uitkeringen.

Beslispunten algemeen bestuur

Naar aanleiding van deze nota wordt aan het algemeen bestuur voorgesteld om in te stemmen met:

- Het doorvoeren van een begrotingswijziging op de programmakosten. Dit leidt tot een hogere bijdrage van de gemeenten van € 7.202.037;
- Een aanvullende onttrekking van de bestemmingsreserves van € 205.240.

De begrotingswijzigingen zijn noodzakelijk in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

Leeswijzer

Een toelichting op de afwijkingen en het resultaat voor gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet is opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt het totaaloverzicht financiën gepresenteerd. Hoofdstuk 4 richt zich op enkele nieuwe risico's die nader worden belicht.

2. Toelichting afwijkingen

Voor deze nota is voor de financiële prognoses uitgegaan van peildatum 30 april 2026. In dit hoofdstuk worden de afwijkingen op de deelprogramma's ten opzichte van de primaire begroting 2026 en de realisatie over 2025 toegelicht. De begroting en de bijgestelde raming zijn opgenomen in hoofdstuk 3, Totaaloverzicht financiën.

Afwijkingen in de bijdragen van gemeenten

De prognose in de 1e nota laat op verschillende programmaonderdelen nadelige afwijkingen zien. Deze afwijkingen hangen deels samen met tijdelijke taken en deels met autonome ontwikkelingen. In onderstaande tabel zijn de afwijkingen ten opzichte van de bijdragen van gemeenten opgenomen.

Bijdragen gemeenten (x €)	Primaire begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking (begroting-/-prognose)	
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen (Tozo)	0	-500.000	500.000	v
BUIG en Bbz 2004	54.537.100	58.724.233	-4.187.133	n
Inkomensvoorzieningen	6.562.000	7.131.500	-569.500	n
Incidentele regeling: RooO Oekraïners	0	405.608	-405.608	n
Re-integratie, participatie en dienstverlening aan werkgevers	2.183.000	2.393.259	-210.259	n
Dienstverlening aan inburgeraars	1.981.000	2.556.563	-575.563	n
Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	8.898.900	9.898.056	-999.156	n
Kinderopvang	626.000	640.000	-14.000	n
Bedrijfsvoering RSD	15.328.450	15.494.200	-165.750	n
Verlaagd effect kostenbeheersingsmaatregelen		-165.750	165.750	v
Bijdrage gemeenten uitvoering re-integratie	2.792.600	2.792.600	0	
Bijdragen gemeenten uitvoering Wet inburgering 2021	1.058.900	1.058.900	0	
Implementatiemiddelen Participatiewet in balans	0	374.956	-374.956	n
Impulsmiddelen sociale infrastructuur	0	211.319	-211.319	n
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	0	154.543	-154.543	n
	93.967.950	**101.169.987**	**-7.202.037**	n

Tabel 1: Vergelijking bijdrage gemeenten

Toelichting op de afwijkingen:

Tijdelijke overbruggingsregeling (Tozo)

Het bedrag van € 500.000 betreft de verwachte terugbetalingen op vorderingen en verstrekte kredieten onder de Tozo-regeling. Dit levert een positieve afwijking in de bijdragen van de gemeenten op (zie tabel 1). Per saldo zijn deze baten voor de gemeenten kostenneutraal, omdat gemeenten worden geacht deze baten te verantwoorden en te verrekenen met het Rijk. In de tweede helft van 2026 wordt extra capaciteit ingezet, gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Tozo, om ondernemers een impuls te geven om tot terugbetaling over te gaan. Naar verwachting zal dit leiden tot een toename van de terugbetalingen.

BUIG, Bbz en Loonkostensubsidie (LKS)

Op basis van de realisatie in de eerste vier maanden van 2026 is de prognose voor BUIG, Bbz en LKS met € 4,2 miljoen verhoogd ten opzichte van de primaire begroting 2026. De lasten voor BUIG en Bbz stijgen met € 3,9 miljoen en de lasten voor LKS met € 285.000. De primaire begroting 2026 was gebaseerd op een extrapolatie van de lopende realisatie in 2024. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de verhoging van het

wettelijk minimumloon, die doorwerkt in zowel de uitkeringen als de loonkostensubsidie. Deze kostenstijgingen worden voor het overgrote deel door het Rijk gecompenseerd. Het verwachte resultaat op de gebundelde uitwerking Participatiewet voor gemeenten is ongeveer € 200.000 negatief (zie tabel 2 op pagina 9).

Ten opzichte van het voorlopig BUIG-budget 2026 wordt nu een nadelig resultaat verwacht van € 200.000.

Inkomensvoorzieningen

Het nadeel bij het onderdeel inkomensvoorzieningen van € 569.500 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door kostenstijgingen binnen diverse onderdelen, te weten: studietoeslag, alleenverdienersproblematiek en Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Bij de Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering (CAZ) en bijzondere bijstand is er een voordeel van € 60.000 en € 109.000.

Bijzondere bijstand

Bij het opstellen van de prognose voor bijzondere bijstand is rekening gehouden met de realisatie over 2025, de inflatieontwikkeling en de beleidswijzigingen rond btw. Vanaf 1 januari 2026 wordt, conform de fiscale verzamelwet 2026, geen btw meer berekend over het tarief voor bewindvoering. De realisatie over 2025 lag iets hoger dan de primaire begroting 2026. Op basis van deze factoren zijn de verwachte lasten voor bijzondere bijstand naar beneden bijgesteld.

Studietoeslag

Voor de prognose van de studietoeslag is uitgegaan van de actuele uitgaven in 2025, inclusief de uitgaven tot en met april 2026 en de omvang van de openstaande aanvragen in de werkvoorraad. Daarnaast zijn aanvragen die met terugwerkende kracht zijn toegekend, meegenomen in de prognose. Naar verwachting zal de realisatie in 2026 op gelijke hoogte uitkomen als de realisatie in 2025. Dit leidt tot een stijging van € 319.000 ten opzichte van de primaire begroting 2026.

Alleenverdienersproblematiek

De regeling voor de alleenverdienersproblematiek is tijdelijk van aard. Daarom was hiervoor in de primaire begroting nog geen bedrag opgenomen. De verwachte lasten betreffen de compensatie voor de toename van het aantal huishoudens (2025: 72 huishoudens, 2026: 120 huishoudens), inclusief de bijbehorende uitvoeringskosten.

Individuele Inkomenstoeslag (IIT)

Het nadeel van € 269.000 is het gevolg van het ambtshalve toekennen van de Individuele Inkomenstoeslag. Inwoners die in het verleden geen IIT ontvingen maar daar wel recht op hebben, zijn actief benaderd waardoor de lasten voor deze regeling bij ongewijzigd beleid structureel zullen toenemen.

Collectieve Ziektekostenverzekering (CAZ)

Het voordeel bij de collectieve ziektekostenverzekering is een gevolg van een realistische begroting op basis van de realisatie 2025 en is inclusief besparingen als gevolg van kostenbeheersingsmaatregelen.

Regeling opvang ontheemden Oekraïne
De verwachte gemeentelijke bijdrage bedraagt € 405.000 in totaal. Deze prognose is gebaseerd op de verwachte jaarlijkse lasten van de leefgeldregeling van € 870.000, en de uitvoeringskosten van € 304.000 en gegenereerde baten van € 768.000. De baten betreffen de inning van eigen bijdragen door gemeenten die Oekraïners huisvesten en waarvan de uitvoering wordt verzorgd door de RDWI, met uitzondering van Wijk bij Duurstede. De stijging in de eigen bijdrage is toe te schrijven aan de verhoging van de eigen bijdrage onder de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, die per 1 oktober 2025 is ingegaan. Gemeenten ontvangen een vergoeding van het Rijk voor zowel de programmakosten als de uitvoeringskosten van deze regeling.

Re-integratie en participatie en dienstverlening aan de werkgevers
Het tekort van € 210.000 wordt vooral verklaard door hogere verwachte uitgaven voor beschut werk (€ 280.000). Deze stijging in de kosten voor beschut werk wordt gecompenseerd door de rijksbijdrage. Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 2.

In het kader van de basisdienstverlening voor re-integratie is besloten de uitstroompremie per 1 april 2026 af te schaffen, aangezien de inzet van deze maatregel niet het beoogde resultaat oplevert. Deze verandering zal resulteren in een kostenverlaging van € 45.000 voor gemeenten in het jaar 2026.

Voorzieningen Wet inburgering 2021
Het nadeel van € 576.000 hangt vooral samen met het feit dat bij het opstellen van de begroting 2026, begin 2025, nog onzekerheid bestond over het landelijke asielbeleid en de gevolgen daarvan voor de huisvestingstaakstelling. Daarom is destijds, net als in de primaire begroting 2025, voor de voorzieningen Wet inburgering 2021 een bedrag van € 1.981.000 geraamd. Dat bedrag was gebaseerd op de aantallen uit 2024.

Inmiddels kan de primaire begroting 2026 worden geactualiseerd op basis van een realistischer prognose van de instroom van nieuwe inburgeraars. In eerdere jaren werd ervan uitgegaan dat 70% van de te huisvesten asielmigranten inburgeringsplichtig zou zijn. Vanaf 2026 is dit bijgesteld naar 60%, vanwege de gewijzigde samenstelling van de doelgroep. Daardoor stromen per saldo minder inburgeringsplichtigen in ten opzichte van de huisvestingstaakstelling[1]. Deze bijstelling is verwerkt in de hier gepresenteerde afwijking. Ondanks deze aangepaste systematiek liggen de aantallen per saldo nog altijd hoger dan in 2024. Daarnaast dragen stijgende prijzen binnen de onderwijsroute bij aan de hogere kosten. Het Rijk compenseert gemeenten voor deze extra lasten.

Wet sociale werkvoorziening
De afwijking van € 999.000 is het gevolg van autonome ontwikkelingen zoals opgenomen in de meicirculaire 2026.

Kinderopvang
Het nadeel van € 14.000 hangt samen met de verstrekking van sociaal medische indicaties door de wijkteams. Uit ervaring blijkt dat voor inwoners die deze voorziening nodig

[1] Dit komt doordat er meer kinderen jonger dan 18 jaar worden gehuisvest. Zij zijn niet inburgeringsplichtig, maar worden leerplichtig onder de Leerplichtwet.

hebben, er geen alternatief beschikbaar is. Er zijn ten opzichte van 2025 meer inwoners die gebruik maken van deze voorziening.

Bedrijfsvoering RSD & verlaagd effect kostenbeheersingsmaatregelen

In de primaire begroting voor 2026 waren kostenbeheersingsmaatregelen verwerkt met een verwachte besparing van € 205.750. Op 17 december 2025 heeft het algemeen bestuur besloten om de implementatie van drie beheersmaatregelen, waaronder het afschalen rechtmatigheidscontroles, het terugvorderen van vorderingen bij opzet of grove schuld en het kwijtschulden van alle vorderingen ouder dan vijf jaar uit te stellen naar 2027. Als gevolg hiervan nemen de begrote apparaatskosten voor 2026 toe met € 165.750, hetgeen ook de begrote gemeentelijke bijdragen voor het jaar laten stijgen. Mede als gevolg van de relatief hoge toegepaste indexatiepercentages bij het opstellen van de begroting in vergelijking met de verwachte realisatie van de apparaatskosten in 2026 wordt voorgesteld om deze gemeentelijke bijdragen niet te verhogen en deze te dekken uit het voordeel op de apparaatskosten.

Implementatiemiddelen Participatiewet in balans

Het totaalbedrag bedraagt € 393.000, verdeeld over een periode van drie jaar. Voor het jaar 2025 is een bedrag van € 265.000 geraamd, voor 2026 € 110.000 en voor 2027 € 23.000. De in 2025 beschikbare middelen worden overgeheveld naar 2026 en het budget van 2026 was niet opgenomen in de begroting 2026. Deze wijzingen zijn verwerkt in deze 1e nota begrotingswijzing 2026.

ZOU Werkt!

Samen met Biga Groep werkt de RDWI in een proeftuin aan een integrale aanpak voor re-integratie. Met het project ZOU Werkt! wordt de komende vier jaar gewerkt aan één samenhangende uitvoering van re-integratie, in nauwe verbinding met inkomensondersteuning.

Impulsmiddelen sociale infrastructuur

De impulsmiddelen sociale infrastructuur zijn bedoeld om gemeenten en werkontwikkelbedrijven te helpen bij de transitie en transformatie van de sociale infrastructuur zodat inwoners die extra begeleiding nodig hebben, zoals cliënten uit de Participatiewet, (weer) aan het werk kunnen en zich blijven ontwikkelen. Het impulsbudget loopt van 2025 tot en met 2034.

Het budget van 2026 bedraagt € 211.319[2]. Dit was niet opgenomen in de begroting 2026 en is derhalve toegevoegd aan de 1e nota begrotingswijzing 2026.

Rijksbijdrage sociale infrastructuur

Vanaf 2025 ontvangen gemeenten een financiële tegemoetkoming ter ondersteuning van de kosten voor arbeidsplaatsen voor inwoners die niet onder beschut werk vallen, maar gedurende een bepaalde periode afhankelijk zijn van de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze bijdrage is bestemd voor vaste bedrijfskosten, zoals huisvesting, werkplekken, begeleiding, overheadkosten. Voor het jaar 2026 is het beschikbare budget € 154.543.

[2] *https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2026/05/29/meicirculaire-gemeentefonds-2026, blz.45*

Verwacht resultaat gebundelde uitkering Participatiewet voor gemeenten

In deze paragraaf wordt het verwachte financiële resultaat van de gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet, het BUIG-budget, nader toegelicht. Het gaat om het resultaat op de afrekening tussen het Rijk en de gemeenten. Hierbij wordt het saldo weergegeven van de nettolasten van de diverse bijstandsuitkeringen (inclusief de uitkeringen voor levensonderhoud aan starters en gevestigde zelfstandigen) en het door het Rijk verstrekte budget aan gemeenten. Op basis van de beschikbare gegevens over de eerste vier maanden van 2026 is de verwachting dat het resultaat ongeveer € 200.000 negatief is. Onderstaand een overzicht van de resultaten per gemeente.

Raming resultaat gebundelde uitkering Participatiewet	**Bunnik**	**De Bilt**	**UH**	**WbD**	**Zeist**	**Totaal**
Raming gebundelde uitkeringen Participatiewet (nader voorlopig budget 2026)	3.109.110	12.679.700	12.441.190	5.576.980	24.591.070	58.398.050
Verwachte netto last gebundelde uitkeringen Participatiewet	3.161.360	12.885.590	12.995.310	5.156.580	24.399.400	58.598.240
Verwacht resultaat gebundelde uitkeringen Participatiewet voor vangnetregeling	-52.250	-205.890	-554.120	420.400	191.670	-200.190
Verwachte Vangnet uitkering	0	0	0	0	0	0
Verwacht resultaat voor ontschotting	**-52.250**	**-205.890**	**-554.120**	**420.400**	**191.670**	**-200.190**
Raming mutatie ontschotting	9.000	29.500	381.100	-77.600	-342.000	0
Verwacht resultaat gemeenten na vangnet na ontschotting bij 1e nota begrotingswijziging	**-43.250**	**-176.390**	**-173.020**	**342.800**	**-150.330**	**-200.190**

Tabel 2: Verwacht resultaat gebundelde uitkering Participatiewet voor gemeenten

Toelichting verwachte vangnetuitkering

De uitgangspunten voor de beoordeling van de vangnetuitkering zijn:

- Het tekort van het lopende jaar (2026) is meer dan 7,5%;
- De eventuele tekorten van een gemeente in de afgelopen drie jaar (2023, 2024 en 2025).

Bij de berekening van de vangnetregeling per gemeente zijn bovenstaande uitgangspunten meegenomen in het rekenmodel voor de verwachte vangnetuitkering. Op basis van deze prognose kan in 2026 geen aanspraak gemaakt worden op de vangnetregeling.

Toelichting mutatie ontschotting

De raming mutatie ontschotting heeft betrekking op de afspraken die de vijf gemeenten met elkaar hebben gemaakt op welke wijze de financiële risico's op de BUIG met elkaar worden gedeeld.

De uitgangspunten van de risicodeling zijn:

- Eventuele BUIG-tekorten van gemeenten voor ontschotting worden door de andere gemeenten gecompenseerd tot maximaal € 0;
- De bijdrage per gemeente in de tekorten is gebaseerd op het BUIG aandeel van die gemeente (in %) in het BUIG-totaal van de vijf gemeenten.

Toelichting op verwacht resultaat

Voor een nadere toelichting op het verwachte resultaat van de BUIG zie bijlage 1.

Afwijkingen op apparaatsbudget RDWI

Het verwachte resultaat van de RDWI voor 2026, na het verwerken van de mutaties in de reserves, is € 15.848 positief. In de onderstaande tabel worden de afwijkingen op de apparaatskosten gepresenteerd.

Bedrijfsvoering RSD (x€)	Primaire begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking (begroting-/-prognose)
Lasten:			
Apparaatskosten RSD incl. afwikkeling Tozo	19.532.200	19.812.800	-280.600
Bijdrage gemeenten aan BIGA	500.000	500.000	0
Personeel SW	8.764.862	9.425.500	-660.638
Effect kostenbeheersingsmaatregelen RSD Besluit algemeen bestuur 17-12-2025	-205.750	-40.000	-165.750
Totale verwachte programmalasten:	**28.591.312**	**29.698.300**	**-1.106.988**
Baten:			
Bijdragen gemeenten bedrijfsvoering RSD verlaagd met kostenbeheersingsmaatregelen RSD	15.328.450	15.328.450	0
Bijdrage gemeenten uitvoering re-integratie	2.792.600	2.792.600	0
Bijdragen gemeenten uitvoering Wet inburgering 2021	1.058.900	1.058.900	0
Overige baten:			
Overige baten apparaatskosten	594.500	851.458	-256.958
Overige baten BIGA	8.764.862	9.425.500	-660.638
Totaal overige baten:	**9.359.362**	**10.276.958**	**-917.596**
Totale verwachte programmabaten:	**28.539.312**	**29.456.908**	**-917.596**
Verwachte resultaten voor mutaties in reserves:	-52.000	-241.392	189.392
Toevoeging reserves	-110.000	-110.000	0
Onttrekking reserves	162.000	367.240	-205.240
Verwachte resultaten na mutaties in reserves:	**0**	**15.848**	**-15.848**

Tabel 3: Prognose en afwijkingen op het apparaatsbudget

Toelichting afwijkingen apparaatskosten RDWI, overige baten en reserves

Apparaatskosten RDWI

Voor de apparaatskosten wordt per saldo een stijging van € 1.107.000 verwacht. Deze stijging wordt voor € 661.000 veroorzaakt door hogere lasten bij Biga Groep, deze lasten worden door het Rijk gecompenseerd. Het resterende deel van € 446.000 hangt vooral samen met hogere kosten voor automatisering (€ 399.000), advieskosten (€ 130.000), en het gedeeltelijk doorschuiven van een voorgenomen kostenbeheersingsmaatregel uit de begroting 2026 naar 2027 (€ 165.750). Deze stijging wordt gecompenseerd door de voordelen op de salariskosten van de RDWI van € 186.240 en een voordeel van € 107.400 op de kapitaallasten.

Automatisering

De kosten voor automatisering liggen hoger dan in de primaire begroting 2026. Dit komt vooral door hogere bijdragen aan partnerorganisatie RID, als gevolg van lopende projecten en acties die nodig zijn om te blijven voldoen aan wettelijke vereisten. Vanaf 2028 nemen deze bijdragen naar verwachting weer af.

Salariskosten RDWI

De salariskosten 2026 voor de RDWI zijn berekend op basis van de werkelijke personeelslasten inclusief nog niet ingevulde vacatures en de (verwachte) inhuurkosten.

Overige baten

Naar verwachting wordt € 257.000 meer ontvangen aan overige baten dan begroot als gevolg van stijging van de rente- en huuropbrengsten. Verder ontvangt de RDWI werkgeversvergoedingen vanuit het UWV.

Mutaties reserves

In de reserves wordt € 205.000 meer onttrokken dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de onttrekking uit de bestemmingsreserve SDV van € 153.000 en uit bestemmingsreserve Ontwikkelagenda van € 38.000. Verder wordt voor Tozo € 14.000 meer onttrokken dan geraamd. Deze bestedingen voldoen aan de bestemmingsdoeleinden van de individuele reserves.

3. Totaaloverzicht financiën

Programma Werk en Inkomen (x€)	**Primaire begroting 2026**	**Prognose 1e nota 2026**	**Verwachte afwijking** (begroting-/-prognose)
Baten en lasten:			
Verwachte lasten	104.527.912	114.383.834	-9.855.922
Verwachte baten	10.507.962	12.972.455	-2.464.493
Verwacht saldo:	94.019.950	101.411.379	-7.391.429
Subtotaal programma's	**94.019.950**	**101.411.379**	**-7.391.429**
Verwachte bijdragen gemeenten	93.967.950	101.169.987	-7.202.037
Totaal verwachte algemene dekkingsmiddelen	**93.967.950**	**101.169.987**	**-7.202.037**
Verwacht saldo van baten en lasten	**-52.000**	**-241.392**	**189.392**
Verwachte toevoeging reserves	-110.000	-110.000	0
Verwachte onttrekking reserves	162.000	367.240	-205.240
Verwacht gerealiseerd resultaat	**0**	**15.848**	**-15.848**

Tabel 4: Totaaloverzicht baten en lasten

De onderliggende specificaties van de prognose voor de 1e nota per programmaonderdeel (baten, lasten en de bijdragen per gemeente) zijn opgenomen in bijlage 3.

4. Risicoparagraaf

Bij de opstelling van de begroting en de jaarrekening worden de volledige risico's beoordeeld en wordt op basis daarvan het weerstandsvermogen, dat nodig is ter dekking van deze risico's, bepaald. In de 1e en 2e nota begrotingswijziging worden daarom alleen nieuwe risico's benoemd die worden voorzien of nieuwe inzichten ten aanzien van bestaande risico's opgenomen.

Instrumenten voor re-integratie & participatie

Het beschikbare budget voor beschut werk is onvoldoende om boven de taakstelling te plaatsen. Het risico is er dat inwoners op een wachtlijst blijven staan als hierin geen keuzes worden gemaakt.

Het beschikbare budget op basis van de primaire begroting 2026 voor jobcoaching is ook onvoldoende. Deze kosten blijven meerjarig verder toenemen.

Er hebben zich verder geen nieuwe risico's voorgedaan ten opzichte van de risico's zoals die in het jaarverslag 2025 en in de begroting 2027 zijn opgenomen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Toelichting op verwacht resultaat BUIG

Raming resultaat gebundelde uitkering Participatiewet	Bunnik	De Bilt	UH	WbD	Zeist	Totaal
Raming gebundelde uitkeringen Participatiewet (nader voorlopig budget 2026)	3.109.110	12.679.700	12.441.190	5.576.980	24.591.070	58.398.050
Verwachte netto last gebundelde uitkeringen Participatiewet	3.161.360	12.885.590	12.995.310	5.156.580	24.399.400	58.598.240
Verwacht resultaat gebundelde uitkeringen Participatiewet voor vangnetregeling	-52.250	-205.890	-554.120	420.400	191.670	-200.190
Verwachte Vangnet uitkering	0	0	0	0	0	0
Verwacht resultaat voor ontschotting	**-52.250**	**-205.890**	**-554.120**	**420.400**	**191.670**	**-200.190**
Raming mutatie ontschotting	9.000	29.500	381.100	-77.600	-342.000	0
Verwacht resultaat gemeenten na vangnet na ontschotting bij 1e nota begrotingswijziging	**-43.250**	**-176.390**	**-173.020**	**342.800**	**-150.330**	**-200.190**

Tabel 5: Verwacht resultaat BUIG

Het resultaat is gebaseerd op het nader voorlopig macrobudget 2026 zoals gepubliceerd door het Rijk (bron: LIAS-applicatie van Ilionx). In die gepubliceerde budgetten is nog geen rekening gehouden met de prijscompensatie. Die zal pas in het definitieve budget 2026 worden verwerkt. Volgens Ilionx is het reëel te verwachten dat de prijscompensatie zowel voor de uitkeringen als voor de loonkostensubsidies 4,5% zal bedragen. Wanneer deze index wordt toegepast op het nader voorlopig budget 2026 dan is het budget € 4.973.000 hoger dan in de primaire begroting 2026 was voorzien. De primaire begroting 2026 was gebaseerd op een analyse van de cijfers van 2024, geïndexeerd voor de verwachte prijsontwikkeling van de uitkeringen richting 2026. Dit resulteerde toen in een raming van € 50.256.800 voor de bijstandsuitkeringen. Het budget voor de loonkostensubsidie stijgt al enkele jaren flink. Voor de begroting 2026 werd een toename van 17,6% ten opzichte van de begroting 2025 voorzien, wat neerkwam op een raming van € 5.067.900. In totaal werd zo een BUIG-budget van € 55.324.700 begroot.

In het zogenoemde nader voorlopig BUIG-budget 2026, zoals vastgesteld door het ministerie van SZW, zijn inmiddels enkele mutaties verwerkt door het ministerie. Deze mutaties betreffen voornamelijk de stijgende werkloosheid (verhoging), lagere realisaties 2025 (verlaging) en rijksbeleid (verhoging). De effecten van het rijksbeleid hebben betrekking op het schrappen van een eerder ingeboekte besparing op de bijstand vanwege tegenvallende resultaten van de banenafspraak en het uitstel van de onderdelen bufferbudget en niet-rechthebbende partner van de Wet Participatiewet in balans. Voor de actuele prognose van 2026 is in deze nota zowel aan de lastenzijde als aan de batenzijde rekening gehouden met de prijsontwikkeling van 4,5%. Al met al resulteert dit voor de vijf gemeenten in een nader voorlopig budget van € 58.398.000, waarvan € 53.160.913 voor uitkeringen en € 5.237.135 voor loonkostensubsidies.

Voor de prognose van de feitelijke uitgaven in 2026 is de realisatie van de eerste vier maanden geanalyseerd. Dit leidt tot een prognose voor de uitkeringen van € 54.145.500 en voor loonkostensubsidie € 5.352.700. In totaal € 59.498.200. Voor overige baten (terugvordering/ verhaal/ boetes, e.d.) wordt een bedrag van € 900.000 geraamd.

Per saldo wordt nu op basis van de huidige informatie een nadelig resultaat van ongeveer € 200.000 verwacht.

Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat de op basis van de door het CPB verwachte stijging van het bijstandsvolume (aantal uitkeringen), zoals gepubliceerd in het MEV 2026 en het CEP 2026 nog niet herkenbaar is in de realisatie van de eerste vier maanden. De verwachting is macro-economisch gezien echter nog steeds dat de werkloosheid zal blijven stijgen. Het bijstandsvolume zal daar met vertraging op volgen.

Bijlage 2 Specificatie programmabudget re-integratie

Verwachte programmabudget re-integratie per component 2026 (x €)	Primaire begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking
Component:			
Begeleiding beschut werk	1.101.000	1.381.259	-280.259
Jobcoaching	244.000	244.000	0
Verstrekkingen aan inwoners	150.000	125.000	25.000
Overige re-integratie instrumenten	688.000	688.000	0
Afschaffing Uitstroompremie Besluit algemeen bestuur 17-12-2025	0	-45.000	45.000
Totaal programmabudget:	**2.183.000**	**2.393.259**	**-210.259**

Tabel 6: Specificatie prognose 1e nota voor re-integratie 2026

In tabel 6 zijn de verwachte lasten van het programmabudget re-integratie 2026 opgenomen. Conform een eerder gemaakte afspraak met gemeenten is inzicht per component voor de participatiemiddelen gegeven.

Toelichting prognose re-integratie

Beschut werk

Het bedrag is het maximale budget dat gemeenten gezamenlijk ontvangen vanuit de rijksbijdrage voor beschut werk volgens de september circulaire 2025. Dit is goedgekeurd door het algemeen bestuur op 15 april 2026.

Jobcoaching

Voor deze component is de prognose gelijkgesteld aan het niveau van de primaire begroting, hoewel de werkelijke realisaties in de afgelopen jaren aanzienlijk hoger zijn geweest. De doelgroep voor de banenafspraak en loonkostensubsidies is in de afgelopen jaren met meer dan 6% per jaar toegenomen. Daarnaast neemt het tarief voor jobcoaching jaarlijks toe. In deze nota zijn deze prijsontwikkelingen nog niet verwerkt.

In de komende periode komt de RDWI in overleg met de gemeenten tot een uitwerking van de mogelijke scenario's hoe om te gaan met de inzet van jobcoaching. Een eerste analyse van de verwachte stijging bedraagt samen ongeveer € 131.000 voor het jaar 2026 ten opzichte van de primaire begroting. De toename wordt met name verklaard door autonome ontwikkelingen, zoals de eerdergenoemde prijsstijgingen en groei van de doelgroep.

Verstrekkingen aan inwoners

Voor dit onderdeel is de prognose naar beneden bijgesteld naar € 125.000. Dit komt primair omdat de uitstroompremie per 1 april 2026 is afgeschaft conform het DB besluit d.d. 14 januari 2026.

Overige re-integratie instrumenten

Voor dit onderdeel is de prognose hetzelfde als de primaire begroting: € 688.000. Op basis van deze middelen is er begroot. De verwachting is dat hiermee dit jaar wordt uitgekomen.

De re-integratie componenten ontwikkelen zich autonoom, waardoor er beperkt invloed kan worden uitgeoefend op de daadwerkelijke bestedingen. Zoals in 2024 door het algemeen bestuur is besloten worden de kosten van de instrumenten van re-integratie op

gemeenteniveau afgerekend rekening houdend met een ingroeimodel dat loopt tot en met 2027. Om de gemeenten meer inzicht en regie te geven op de inzet van de re-integratie instrumenten worden in de verschillende P&C documenten de kosten per categorie en per gemeente hieronder gepresenteerd.

Gemeente Bunnik (x €)	**Beschut werk**	**Jobcoaching**	**Verstrekkingen**	**Overige instrumenten**	**Afschaffing uitstroompremie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	46.400	10.283	6.322	28.995	0	92.000
Prognose 1e nota BGW 2026	58.212	10.283	5.268	28.995	-2.534	100.224

Gemeente De Bilt (x €)	**Beschut werk**	**Jobcoaching**	**Verstrekkingen**	**Overige instrumenten**	**Afschaffing uitstroompremie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	213.845	47.392	29.134	133.629	0	424.000
Prognose 1e nota BGW 2026	268.279	47.391	24.279	133.629	-9.774	463.804

Gemeente Utrechtse Heuvelrug (x €)	**Beschut werk**	**Jobcoaching**	**Verstrekkingen**	**Overige instrumenten**	**Afschaffing uitstroompremie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	228.976	50.745	31.195	143.084	0	454.000
Prognose 1e nota BGW 2026	287.262	50.745	25.996	143.084	-9.779	497.308

Gemeente Wijk bij Duurstede (x €)	**Beschut werk**	**Jobcoaching**	**Verstrekkingen**	**Overige instrumenten**	**Afschaffing uitstroompremie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	97.340	21.572	13.262	60.826	0	193.000
Prognose 1e nota BGW 2026	122.118	21.572	11.051	60.826	-4.446	211.121

Gemeente Zeist (x €)	**Beschut werk**	**Jobcoaching**	**Verstrekkingen**	**Overige instrumenten**	**Afschaffing uitstroompremie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	514.439	114.008	70.087	321.466	0	1.020.000
Prognose 1e nota BGW 2026	645.388	114.008	58.406	321.466	-18.468	1.120.800

Programmabudget Re-integratie 2026 (x €)	**Bunnik**	**De Bilt**	**Utrechtse Heuvelrug**	**Wijk bij Duurstede**	**Zeist**	**Afschaffing uitstroom premie**	**Totaal**
Primaire begroting 2026	92.000	424.000	454.000	193.000	1.020.000	0	2.183.000
Prognose 1e nota BGW 2026	100.862	464.840	497.728	211.589	1.139.269	-45.000	2.393.261

Tabel 7: Programmabudget per gemeente, per component

Bijlage 3 Specificatie verwachte baten en lasten programmabudget Werk en inkomen

Verwachte Programmalasten Werk en Inkomen per onderdeel (x€)	Primaire Begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking (begroting-/-prognose)
BUIG, BBZ en Tozo			
BUIG en BBZ	50.492.800	54.371.526	-3.878.726
Loonkostensubsidie	5.067.900	5.352.707	-284.807
Tijdelijke overbruggingsregeling (Tozo)	0	0	0
Re-integratie, participatie en dienstverlening aan werkgevers			0
Re-integratie programmamiddelen	2.183.000	2.438.259	-255.259
Kostenbeheersingsmaatregel afschaffing uitstroompremie Besluit algemeen bestuur 17-12-2025		-45.000	45.000
Regionale middelen (RM)		217.490	-217.490
EU-REACT/balans - voorgaande jaren		36.972	-36.972
Rijksbijdrage sociale infrastructuur		154.543	-154.543
Impulsmiddelen sociale infrastructuur		211.319	-211.319
Implementatie middelen Participatie in balans		374.956	-374.956
Kinderopvang	626.000	640.000	-14.000
Inkomensvoorzieningen			
Bijzondere bijstand	3.178.000	3.069.000	109.000
Taakstelling BB		PM	PM
Studietoeslag	531.000	850.000	-319.000
Individuele inkomenstoeslagen	1.508.000	1.777.000	-269.000
Effect kostenbeheersingsmaatregel IIT		PM	PM
Collectieve ziektekostenverzekeringen (CAZ)	745.000	685.000	60.000
Minimabeleid gemeenten	725.000	760.000	-35.000
Alleenverdienersproblematiek incl. uitvoeringskosten	0	163.000	-163.000
Dienstverlening aan Inburgeraars	1.981.000	2.556.563	-575.563
Incidentele regeling: RooO Oekraïners (inclusief uitvoeringskosten)	0	1.174.142	-1.174.142
Wet sociale werkvoorziening (WSW)	8.898.900	9.898.056	-999.156
Bedrijfsvoering RSD			0
Apparaatskosten RSD incl. afwikkeling Tozo	19.532.200	19.812.800	-280.600
Bijdrage aan BIGA	500.000	500.000	0
Loonkosten SW	8.764.862	9.425.500	-660.638
Effect kostenbeheersingsmaatregel RSD Besluit algemeen bestuur 17-12-2025	-205.750	-40.000	-165.750
Totale verwachte programmalasten Werk en Inkomen	**104.527.912**	**114.383.834**	**-9.855.922**

Verwachte Programmabaten Werk en Inkomen per onderdeel (x€)	Primaire Begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking (begroting-/-prognose)
BUIG, BBZ en Tozo			
BUIG en BBZ	50.492.800	54.371.526	-3.878.726
Loonkostensubsidie	5.067.900	5.352.707	-284.807
Tijdelijke overbruggingsregeling (Tozo)	0	0	0
Re-integratie, participatie en dienstverlening aan werkgevers			
Re-integratie programmamiddelen	2.183.000	2.438.259	-255.259
Kostenbeheersingsmaatregel afschaffing uitstroompremie Besluit algemeen bestuur 17-12-2025		-45.000	45.000
Kinderopvang	626.000	640.000	-14.000
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	0	154.543	-154.543
Impulsmiddelen sociale infrastructuur		211.319	-211.319
Implementatiemiddelen Participatiewet in balans		374.956	-374.956
Inkomensvoorzieningen			
Bijzondere bijstand	3.178.000	3.069.000	109.000
Studietoeslag	531.000	850.000	-319.000

Individuele inkomenstoeslagen	1.508.000	1.777.000	-269.000
Collectieve ziektekostenverzekeringen incl. taakstelling CAZ 17/12/2025	745.000	685.000	60.000
Minimabeleid gemeenten	725.000	760.000	-35.000
Incidentele regeling: Alleenverdienersproblematiek en uitvoering regeling	0	163.000	-163.000
Dienstverlening aan Inburgeraars	1.981.000	2.556.563	-575.563
Intensieve aanpak/balans - voorgaande jaren		254.462	-254.462
RooO Oekraïners (inclusief vergoeding uitvoering)	0	1.174.142	-1.174.142
Wet sociale werkvoorziening (WSW)	8.898.900	9.898.056	-999.156
Bedrijfsvoering RSD			0
Bijdragen Apparaatskosten RSD incl. taakstelling RSD	15.422.950	15.679.908	-256.958
Bijdrage Uitvoering RSD Re-integratie	2.792.600	2.792.600	0
Bijdrage Uitvoering RSD Wet inburgering 2021	1.058.900	1.058.900	0
Implementatiemiddelen Participatiewet in balans			0
Bijdrage gemeenten aan BIGA	500.000	500.000	0
Loonkosten SW	8.764.862	9.425.500	-660.638
Totale verwachte programmabaten Werk en Inkomen	**104.475.912**	**114.142.442**	**-9.666.530**
Verwachte gerealiseerd/ begroot totaal saldo van baten en lasten	-52.000	-241.392	**189.392**
Toevoeging reserves	-110.000	-110.000	**0**
Onttrekking reserves	162.000	367.240	-205.240
Verwacht gerealiseerd resultaat	**0**	**15.848**	**-15.848**

Overige baten (x€)	**Primaire begroting 2026**	**Prognose 1e nota 2026**	**Verwachte afwijking** (begroting-/-prognose)
TOZO	0	500.000	-500.000
Overige baten BUIG	950.000	900.000	50.000
Overige baten T&V kredietverstrekking Bbz 2004	73.600	100.000	-26.400
Overige baten bijzondere bijstand	125.000	172.500	-47.500
Overige baten Regeling Leefgeld Oekraïners (RooO)	0	768.535	-768.535
Balans-voorgaande jaren/ re-integratie	0	254.462	-254.462
Overige baten bedrijfsvoering	594.500	851.458	-256.958
Overige baten BIGA groep	8.764.862	9.425.500	-660.638
Totaal:	**10.507.962**	**12.972.455**	**-2.464.493**

Bijdragen gemeenten (x €)	**Primaire Begroting 2026**	**Prognose 1e nota 2026**	**Verwachte afwijking** (begroting-/-prognose)
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen (Tozo)	0	-500.000	500.000
BUIG en Bbz 2004	54.537.100	58.724.233	-4.187.133
Inkomensvoorzieningen	6.562.000	7.131.500	-569.500
Incidentele regeling: RooO Oekraïners	0	405.608	-405.608
Re-integratie, participatie en dienstverlening aan werkgevers	2.183.000	2.393.259	-210.259
Dienstverlening aan inburgeraars	1.981.000	2.556.563	-575.563
Wet sociale werkvoorziening (WSW)	8.898.900	9.898.056	-999.156
Kinderopvang	626.000	640.000	-14.000
Bedrijfsvoering RSD	15.328.450	15.494.200	-165.750
Verlaagde effect kostenbeheersingsmaatregelen		-165.750	165.750
Bijdrage gemeenten uitvoering re-integratie	2.792.600	2.792.600	0
Bijdragen gemeenten uitvoering Wet inburgering 2021	1.058.900	1.058.900	0
Implementatiemiddelen Participatiewet in balans	0	374.956	-374.956
Impulsmiddelen sociale infrastructuur	0	211.319	-211.319
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	0	154.543	-154.543
	93.967.950	**101.169.987**	**-7.202.037**

Bijlage 4 Specificatie apparaatskosten

Bedrijfsvoering RSD	Primaire begroting 2026	Prognose 1e nota 2026	Verwachte afwijking (begroting-/-prognose)
Lasten:			
Kapitaallasten	637.400	530.000	107.400
Rente	100.000	102.000	-2.000
Huisvesting	605.100	631.200	-26.100
Personeel SW	8.764.862	9.425.500	-660.638
Automatisering	1.900.800	2.300.000	-399.200
Facilitair	417.300	420.000	-2.700
Advieskosten	143.000	273.000	-130.000
Personeel RSD incl. uitvoering Wet inburgering 2021	15.676.600	15.490.360	186.240
Afwikkeling Tozo regeling	52.000	66.240	-14.240
Bijdrage gemeenten aan BIGA	500.000	500.000	0
Effect kostenbeheersingsmaatregelen RSD Besluit algemeen bestuur 18-12-2025	*-205.750*	*-40.000*	-165.750
Totale verwachte lasten:	**28.591.312**	**29.698.300**	**-1.106.988**
Baten:			
Bijdragen gemeenten (inclusief bijdrage BIGA)	15.328.450	15.328.450	0
Bijdragen gemeenten uitvoering re-integratie	2.792.600	2.792.600	0
Bijdragen gemeenten uitvoering Wet inburgering 2021	1.058.900	1.058.900	0
Bijdragen BIGA-loonkosten SW	8.764.862	9.425.500	-660.638
Totaal verwachte gemeente bijdragen	**27.944.812**	**28.605.450**	-660.638
Overige baten	594.500	851.458	-256.958
Totale verwachte baten:	**28.539.312**	**29.456.908**	**-917.596**
Totale verwachte resultaten voor mutaties reserves	-52.000	-241.392	189.392
Dotatie aan reserves	-110.000	-110.000	0
Onttrekking aan reserves	162.000	367.240	-205.240
Totale verwachte resultaten na mutaties reserves	**0**	**15.848**	**-15.848**